

Olje- og energidepartementet

Høringssvar – Nasjonal ramme for vindkraft

Vi viser til OEDs høringsbrev av 1 april 2019 om NVEs forslag til nasjonal ramme for vindkraft. Hydro Energi vil med dette avgi høringssvar på vegne av Hydro-konsernet. Hydro er Europas største aluminiumsprodusent, og Norges tredje største vannkraftprodusent. Hydro har inngått flere kraftkontrakter med vindkraftprodusenter, og vi anser at rammebetingelser for vindkraft også er en del av rammebetingelsene for kraftintensiv industri i Norge.

Etter at NVEs forslag til nasjonal ramme ble lagt fram i april i år, har debatten i stor grad dreid seg om vindkraft og vindkraftpolitikk generelt, og i mindre grad om selve forslaget til nasjonal ramme. Diskusjonen har dreid seg om hvorvidt vi trenger vindkraftutbygging i Norge sett opp mot andre alternativer, og virkninger av vindkraftutbyggingen som naturvirkninger, landskap og biologisk mangfold. Vi vil derfor kommentere både om vindkraft og industri generelt i tillegg til forslaget om nasjonal ramme.

1 Om forslaget til nasjonal ramme for vindkraft

I henhold til bestillingen fra OED var hensikten med en nasjonal ramme å i større grad kunne styre hvor det blir konsesjonssøkt vindkraftprosjekter, og også å dempe konfliktene rundt vindkraftsaker. NVE har vært tydelige på at det har vært mange konsesjonssøknader som har blitt avslått eller trukket. Vi ser derfor at det kan være behov for å styre hvor det konsesjonssøkes. NVEs forslag til harde eksklusjoner i nasjonal ramme bør være et godt utgangspunkt i så måte.

Kunnskapsgrunnlaget om miljø, natur, landskap, dyreliv og andre virkninger er et svært viktig bidrag til mer helhetlig forståelse av virkninger av vindkraft, og dette bør utvikles videre. Det er en stor fordel å ha en slik sammenstilling av kunnskap om vindkraftprosjekter. Det vil kunne gjøre framtidige prosjekter bedre, og det er også mulig at dette kan virke konfliktdempende ved at forskjellige aktører kan få et omforent syn på virkninger av vindkraft.

Kartene som er en del av nasjonal ramme framstår ikke per nå som noe konfliktdempende tiltak, men tvert imot. Det å utpeke konkrete områder som egnede for konsesjonssøking har ført til mye oppmerksomhet i områdene det gjelder. Selv om kun en liten del av arealene i kartene faktisk vil

bygges ut, framstår kartene kommunikasjonsmessig som en slags utbyggingsplan. Videre oppfatter vi at det er lite konkrete planer for hvordan kartene skal oppdateres. Vi antar at oppdatering både vil kunne være krevende og også at oppdatering vil kunne føre til nye konflikter. Overordnet mener vi at hvorvidt et vindkraftprosjekt er egnet eller ikke bør være en del av konsesjonsprosessen og ikke avhengig av om det ligger innenfor forhåndsdefinerte områder på kartet.

Vi mener derfor at kunnskapsgrunnlaget og verktøyene som ligger i Nasjonal ramme bør bestå, men vi mener det bør vurderes om det å peke ut de mest egnede områdene i kart faktisk tjener hensikten. Det kan både skape unødvendige konflikter, og ekskludere potensielt gode prosjekter utenfor kartene.

For vindkraftbransjen, som for alle bransjer, er det essensielt med forutsigbarhet rundt rammebetingelsene. Situasjonen nå, med stopp i konsesjonsprosesser samtidig som det er generell uklarhet rundt videre prosess for Nasjonal ramme og vindkraftpolitikk generelt, er svært uheldig. Å stoppe konsesjonsbehandling på ubestemt tid oppleves som dramatisk. Vi vil derfor tilråde at OED så snart som mulig avklarer prosess slik at konsesjonsbehandling kan gjenopptas.

2 Vindkraft legger til rette for grønn industrivirksomhet

Hydro baserer sin drift av aluminiumsverk i Norge utelukkende på fornybar kraft, dels egen kraft og dels kontrakter med andre. Hydro og andre industriprodusenter har inngått en rekke langsiktige kontrakter med vindkraftprodusenter de siste årene. Vindkraftproduksjon er dermed med på å sikre fortsatt virksomhet og muligheter for industriell vekst i Norge.

En del av kunnskapsgrunnlaget i Nasjonal ramme er en rapport om klimaeffekten av norsk vindkraft. Det fokuseres der på eksport av vindkraft til kontinentet og muligheter for lavere kvotetak i EU-ETS som følge av denne eksporten.

Vi mener at en viktig klimaeffekt av norsk vindkraft er at den muliggjør norsk industriproduksjon med globalt lavt karbonfotavtrykk. Elektrisitetsskilde er vesentlig for CO₂-utslipp i kraftintensiv industri. Produksjon av aluminium basert på fornybar kraft har et utslipp som utgjør bare 1/5 av utslippene fra produksjon basert på kullkraft, som fortsatt er dominerende i mange land som øker sin aluminiumproduksjon. Å kunne produsere aluminium med vesentlig lavere CO₂-utslipp i Norge bidrar derfor til grønnere industriproduksjon globalt.

3 Lokale hensyn må vektlegges i vindkraftpolitikken

Utbygging av vindkraft har gjennom el-sertifikater og andre virkemidler vært statlig politikk, med lokale virkninger, som har konsekvenser både for landskap, dyreliv, lokalmiljø og næringsliv. Hvordan prosjektene i størst mulig grad kan unngå å komme i konflikt med andre hensyn må være et viktig element i rammebetingelsene for vindkraft.

Kunnskapsgrunnlaget i nasjonal ramme kan være et utgangspunkt for et mer omforent syn på virkninger av vindkraft og hvordan prosjekter bør bygges. Det er i stor grad vindkraftbransjens eget ansvar å få til løsninger i samarbeid med lokale aktører, men NVE bør også drive utvikling mot at prosjektene skal ha unngå unødvendige naturinngrep og ha reversible løsninger.

Vi mener også at lokale myndigheter i større grad bør få ta del i verdiskapingen ved vindkraftprosjekter. Innføring av naturressursskatt kan være et slikt tiltak.

For øvrig bør vindkraftnæringen utvikles som annen næring uten spesifikke rammebetingelser og føringer for eierskap.

4 Vindkraftpolitikk må ses i sammenheng med klimapolitiske ambisjoner

Regjeringens standpunkt er at den ønsker å legge til rette for utbygging av lønnsom vindkraft på land. Debatten det siste halve året mener vi tilsier at det trengs avklaringer om vindkraftpolitikk ut over behandling av nasjonal ramme.

Norge skal knytte seg til EUs 2030-mål i klima- og energipolitikken. Dette innebærer blant annet økte ambisjoner om andel fornybar energi (som blant annet kan oppnås gjennom økt vindkraftproduksjon). Klimamålene innebærer også lavere CO₂-utslipp innenfor EU-ETS. Lavere CO₂-utslipp i industrien generelt vil blant annet gjennomføres gjennom elektrifisering av energibruk. Det kan også innebære bruk av hydrogen basert på elektrolyse og dermed indirekte kreve elektrisitetsproduksjon. Norge har også ambisiøse mål for utslippsreduksjoner i ikke-kvotepliktig sektor, og Regjeringen har et mål om 45 prosents reduksjon innen 2030. Dette betyr blant annet tiltak innenfor elektrifisering av transportsektoren. Ifølge Statnetts rapport «Et elektrisk Norge – fra fossilt til strøm» vil en omfattende elektrifisering i Norge medføre økt forbruk på 30-50 TWh.

Samlet sett tilsier de politiske ambisjonene for energi- og klimapolitikk både økt produksjon og økt forbruk av elektrisitet. Alternativene til vindkraftproduksjon på land, som havvind, energieffektivisering eller oppgradering av vannkraft, krever enten teknologiutvikling, eller er ulønnsomt uten statlige virkemidler eller endring av politikk.

Fra 2012 til 2020 vil Hydro ha økt aluminiumproduksjonen i Norge med over 40 prosent. De tilhørende direkte investeringene summerer seg til rundt 19 milliarder kroner. Dette er viktige tilskudd til norsk fastlandsøkonomi og investeringene har store lokale ringvirkninger. Vi ønsker å satse videre i Norge, og fra vårt ståsted, der vi ønsker mer kraft til norsk industri, samtidig som vi ser at politiske ambisjoner innenfor klima og elektrifisering kan drive en sterk etterspørselsside for kraft, framstår det klart at Norge trenger økt krafttilgang i årene som kommer. Vi savner en avklaring om hva som er regjeringens og myndighetens strategi for å skaffe nok kraft til å nå ambisjonene for elektrifisering og samtidig tilrettelegge for industriell vekst.

Med vennlig hilsen
for Hydro Energi AS

Bjørn Kjetil Mauritzen
Head of Energy Strategy and Policy